

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

МАТЕРІАЛИ

**Всеукраїнської науково-практичної конференції
магістрантів і молодих дослідників**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

**Інноваційні пріоритети у розвитку економіки
та менеджменту**

29 жовтня 2025 року

Біла Церква
2025

ГАНДЗІЙ А.І., магістрант

Науковий керівник – ГАВРИК О.Ю., канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

gavrik_olecya@ukr.net

ОРГАНІЗАЦІЯ І ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА АНАЛІЗУ ФОРМУВАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Розглянуто сутність та структуру власного капіталу підприємства; визначено методичні підходи до організації його бухгалтерського обліку; окреслено основні напрями аудиту операцій з формування та використання власного капіталу; узагальнено методи аналізу ефективності управління власним капіталом; запропоновано шляхи вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення у цій сфері.

Ключові слова: власний капітал, статутний капітал, додатковий капітал, нерозподілений прибуток, бухгалтерський облік, аудит, фінансовий аналіз.

В умовах зростаючої конкуренції, високої динаміки ринкових змін та нестабільності зовнішнього середовища ефективна організація обліку, аудиту та аналізу формування власного капіталу набуває особливого значення як базова передумова забезпечення фінансової стійкості, економічної безпеки та довгострокового розвитку підприємства.

Власний капітал є основним і найбільш стабільним джерелом фінансування господарської діяльності, що визначає фінансову автономію підприємства, його платоспроможність і здатність протидіяти зовнішнім ризикам. Саме структура та обсяг власного капіталу формують основу для прийняття управлінських рішень щодо залучення позикових ресурсів, інвестиційної політики та розподілу прибутку [1].

Рациональне управління власним капіталом забезпечує оптимальне співвідношення між власними і позиковими коштами, підвищує кредитоспроможність підприємства, зміцнює довіру інвесторів і сприяє стабільності фінансових результатів. З іншого боку, неефективна організація обліку та аналізу власного капіталу може призвести до викривлення фінансової інформації, помилкових управлінських рішень і втрати конкурентних переваг.

Тому система обліку, аудиту та аналізу власного капіталу має бути комплексною, інтегрованою і гнучкою, враховувати особливості галузі, масштаби діяльності та стратегічні цілі підприємства. Вона повинна забезпечувати достовірне відображення джерел формування і напрямів використання капіталу, контроль за його змінами, своєчасне виявлення резервів зростання та формування інформаційної бази для стратегічного фінансового планування [1; 2].

Відповідно до досліджень [2], організація обліково-аналітичної роботи у цій сфері передбачає комплекс взаємопов'язаних етапів і процедур, зокрема:

- документальне оформлення внесків засновників та змін у структурі статутного капіталу, включаючи реєстрацію змін у статутних документах та відображення їх у бухгалтерському обліку;
- ведення синтетичного та аналітичного обліку власного капіталу за його видами (статутний, додатковий, резервний капітал, нерозподілений прибуток), із забезпеченням повноти та своєчасності відображення всіх операцій;
- аудит достовірності облікових даних, правомірності здійснення операцій та відповідності їх положенням статуту і чинному законодавству, що дає змогу запобігати фінансовим порушенням та мінімізувати ризики;
- аналіз структури та динаміки власного капіталу, оцінка його рентабельності та ефективності використання, визначення оптимального співвідношення власних і позикових ресурсів;
- розробка заходів щодо оптимізації капіталу та зміцнення фінансової стійкості підприємства, у тому числі за рахунок дивідендної політики, додаткової емісії акцій, формування резервів та реінвестування прибутку.

Для наочності основні етапи організації та вдосконалення обліку, аудиту й аналізу формування власного капіталу можна представити у вигляді блок-схеми, яка відображає взаємозв'язок між етапами [3].

Системне поєднання зазначених елементів забезпечує формування достовірної та актуальної інформації для прийняття управлінських рішень, спрямованих на стратегічний розвиток підприємства та підвищення його конкурентоспроможності.

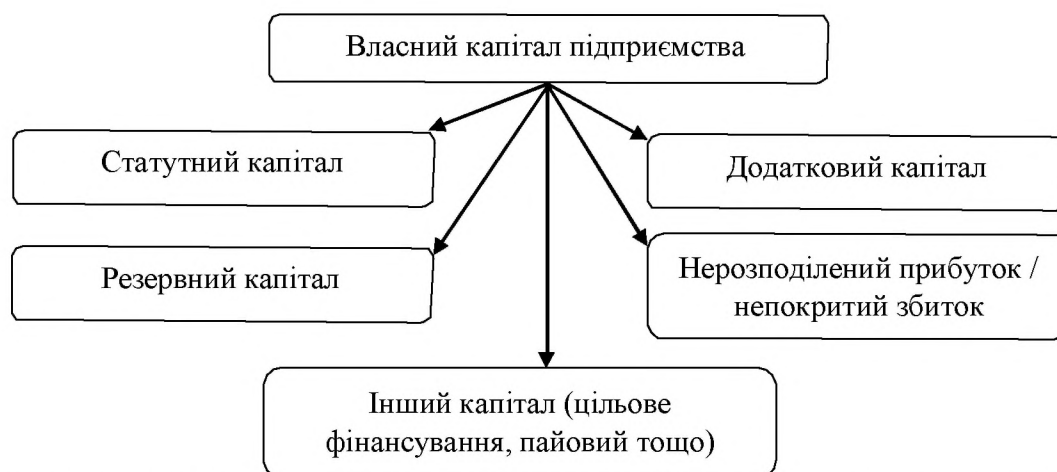

Рис. 1.1. Структура власного капіталу підприємства з виділенням основних його складових.

Ефективна організація обліково-аналітичної роботи з власним капіталом сприяє підвищенню фінансової стійкості, інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності підприємства. Рекомендовано впроваджувати сучасні автоматизовані облікові системи, інструменти фінансового моделювання та цифрові технології для прогнозування та оптимізації структури капіталу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Герасимчук, М. І., & Стельмах, В. В. (2021). Особливості організації обліку власного капіталу підприємства в умовах трансформації економіки. *Економіка та держава*, (2), 65-72. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.2.65>
2. Іваненко, О. В., & Петренко, С. М. (2020). Вдосконалення аудиту операцій з власним капіталом підприємства. *Науковий вісник Полтавської державної аграрної академії*, 2(56), 45-52. DOI: <https://doi.org/10.31210/2616-5502.2020.56.07>
3. Ковальчук, Л. П. (2019). Аналіз ефективності управління власним капіталом підприємства: методичний аспект. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*, 215, 103-110. DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2667.2019.215.10>

УДК 657.1/6:658.15

КОЛІСНИК В. С., магістрантка

Науковий керівник – **ГАВРИК О. Ю.**, канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

gavrik_olecya@ukr.net

ОРГАНІЗАЦІЯ І ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА АНАЛІЗУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Розглянуто сутність, класифікацію та роль виробничих запасів у системі управління підприємством; визначено методичні підходи до організації бухгалтерського обліку запасів; узагальнено напрями аудиту операцій із запасами; розкрито методи аналізу ефективності їх використання; запропоновано шляхи вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління матеріальними ресурсами підприємства.

Ключові слова: виробничі запаси, бухгалтерський облік, аудит, економічний аналіз, оборотність, матеріаломісткість, автоматизація, ефективність.